

Udruga „Jedni za druge“

IZVJEŠTAJ VANJSKE EVALUACIJE PROJEKTA

„Zajedno naprijed uz konja“

Vanjski evaluator: Sanja Vuletin, mag. psych.

Zagreb, prosinac 2024.

SADRŽAJ

UVOD	2
METODE EVALUACIJE.....	3
REZULTATI.....	4
Broj korisnika koji je redovito sudjelovao u aktivnostima projekta.....	4
Sudjelovanje korisnika u promotivnim aktivnostima	5
Uključenost volontera.....	6
Korisnička evaluacija aktivnosti.....	6
ZAKLJUČCI I PREPORUKE	9

UVOD

Opći cilj projekta „Zajedno naprijed uz konja“ Udruge „Jedni za druge“ je unapređenje kvalitete rehabilitacijskog procesa djece s teškoćama u razvoju i osoba s invaliditetom kroz jačanje njihovog tjelesnog, psihološkog i socijalnog zdravlja.

Specifični ciljevi projekta usmjereni su na postizanje određenog napretka vezano uz djecu s teškoćama u razvoju i osobe s invaliditetom te uključuju postizanje:

- Fizioterapijskih ciljeva (smanjenje spazma, razvoj ravnoteže i simetričnog držanja, fine motorike, koordinacije, održavanje i unapređivanje mišićnog tonusa)
- Psihosocijalnih ciljeva (razvijanje samopouzdanja, motivacije, dobre slike o sebi, zadovoljstva i razvoja emocionalne inteligencije)
- Socioterapijskih ciljeva (usvajanje komunikacijskih vještina, osjećaj pripadnosti grupi, smanjivanje socijalne izoliranosti)
- Pružanje psihološke podrške obiteljima djece s teškoćama i osoba s invaliditetom

Projektne aktivnosti uključile su *46 izravnih korisnika* (djeca s teškoćama u razvoju i osobe s invaliditetom), 28 je muškog, a 18 ženskog spola. Korisnici obuhvaćeni projektnim aktivnostima su i *članovi obitelji* djece s teškoćama i osoba s invaliditetom (roditelji, braća i sestre, partneri/ce, djeca) koji aktivno sudjeluju i pružaju podršku resocijalizaciji i rehabilitaciji korisnika (njih 34 je uključeno u projekt).

Osim toga, neizravni korisnici su i:

- 31 *volonter*, uglavnom studenti ili stručnjaci pomagačkih struka
- 20 *apstinenata* - *bivših ovisnika* koji su se uključivali u radnu terapiju (kroz pomaganje u provođenju terapije jahanjem za djecu s teškoćama u razvoju i osobe s invaliditetom, njezi konja i brizi za imanje) i aktivnosti socijalizacije za djecu s teškoćama u razvoju i mlade osobe s invaliditetom
- Neizravne korisnike čine i *dvojica* kažnjenika koji su upućeni u Udrugu preko probacijskog sustava (Uprava za zatvorski sustav i probaciju) na obavljanje društveno korisnog rada kroz aktivnosti Udruge.

U kontekstu osnaživanja kapaciteta Udruge, ističemo sudjelovanje *31 volontera*, za koje je organizirana edukacija o terapiji jahanjem i radu s bivšim ovisnicima te redovita grupna supervizija. Ostvareno je ukupno **2.838** volonterskih sati.

Volonteri su sudjelovali u provođenju rehabilitacije pomoću terapije jahanjem te pratili napredak korisnika, u posjetama kulturnim ustanovama i sportskim događanjima, u izvođenju i pripremanju Dana obiteljskog druženja i u održavanju kreativnih radionica za djecu. Također su se uključivali u organizacijske i promocijske aktivnosti.

METODE EVALUACIJE

Vanjska evaluacija projekta usmjerena je, kako na procjenu postignutih rezultata projekta i njihovu održivost, tako i na sam proces provedbe projekta. Pritom se naglasak stavlja na utjecaj projektnih rezultata na ciljanu grupu s fokusom na dugoročno postizanje ciljeva.

Monitoring (praćenje i vrednovanje provedbe projekta) ili procesna evaluacija kao sastavni dio projekta, provodila se kroz sve faze projekta. Procesna evaluacija se provodila kroz kvantitativno i kvalitativno praćenje odvijanja aktivnosti.

Glavne metode postupka evaluacije su uključivale uvid u relevantnu projektnu dokumentaciju i intervju s projektnim timom i volonterima te praćenje aktivnosti putem online platformi u ovom projektu (promotivne aktivnosti Udruge).

U projektnom prijedlogu su definirani kvantitativni i kvalitativni pokazatelji kojima je vođena evaluacija ishoda. *Kvantitativni pokazatelji* su uključivali:

- broj korisnika koji je redovito sudjelovao u projektnim aktivnostima
- broj sudionika koji je sudjelovao i/ili prisustvovao promotivnim aktivnostima
- kvantitativne rezultate korisničke evaluacije pojedinih aktivnosti

Kvalitativni pokazatelji su uključivali:

- supervizijski usmeni izvještaji koji se odnose na individualno praćenje sudjelovanja djece s teškoćama u razvoju i osoba s invaliditetom u individualnom programu rehabilitacije

- povratne informacije o promjenama kod korisnika nakon uključivanja u terapiju jahanjem, od samih korisnika (mlade osobe s invaliditetom) ili roditelja korisnika (djeca s teškoćama u razvoju).

REZULTATI

Broj korisnika koji je redovito sudjelovao u aktivnostima projekta

Korisnici su uključeni u aktivnosti nakon uvida u medicinsku dokumentaciju te na temelju intervjua s roditeljima djeteta s teškoćama u razvoju. Ovime je osigurano provođenje terapije na siguran i individualiziran način, a očekivanja korisnika usklađena s mogućnostima ovog projekta. U terapiju jahanjem ukupno je uključeno **46 korisnika** – djece s teškoćama u razvoju i osoba s invaliditetom. U periodu od siječnja do kraja ove godine, uključilo se **8 novih korisnika**.

Provođenje rehabilitacije pomoću terapije jahanjem se kontinuirano odvijalo u cijelom projektnom periodu, subotama i nedjeljama, pri čemu je svaki korisnik imao tridesetminutni termin terapije jahanjem. Terapiju jahanjem su provodili educirani volonteri kojima su pomagali bivši ovisnici, a za koje je ovo služilo kao radna terapija. O dolascima korisnika na terapiju jahanjem vodila se redovita evidencija.

Praćenje napretka djece s teškoćama u razvoju uključenih u terapiju jahanjem se provodilo kontinuirano, temeljem neposrednih kontakata s djetetom tijekom izvođenja terapije s volonterom koji provodi terapiju jahanjem (o čemu su volonteri vodili bilješke te ih izmjenjivali sa supervizorom), ali i neposrednom izmjenom informacija s roditeljima djece s teškoćama).

Aktivnosti socijalizacije za djecu s teškoćama u razvoju i osobe s invaliditetom uključivale su posjete kulturnim ustanovama i sportskim događanjima: roditelji djece s teškoćama u razvoju realizirali su mogućnost besplatnih posjeta kazalištu za sebe i obitelj (ukupno je 16 korisnika posjetilo 3 predstave Teatra Rugantino tijekom godine, 4 korisnika posjetilo 2 utakmice MNK Futsal Dinamo). Organizirani su i Dani obiteljskog druženja, uz zajedničku pripremu obroka održani u dva navrata gdje je prisustvovalo 20 korisnika.

Ističemo i realizaciju kreativnih radionica za djecu s teškoćama u razvoju i mlade osobe s invaliditetom koje su se provodile na prigodne datume (Povodom Uskrsa održana je likovna radionica u kojoj je sudjelovalo 32 djece, Jesenska kreativna radionica je održana u kojoj je

sudjelovalo 28 djece, a „Božićna radionica“ je održana za 17 djece uz zajedničko druženje s članovima obitelji.

U aktivnost ***Jačanje školskih vještina djece s teškoćama u razvoju*** u partnerstvu s Centrom Sirius uključilo se troje djece od kojih je svakome pružena potpora u učenju u trajanju 6 sati.

Što se tiče ***pružanja podrške roditeljima djece s teškoćama u razvoju***, ona se provodila kontinuirano tijekom cijelog projektnog perioda. Kroz individualni savjetodavni pristup, pružena je pomoć i podrška za 10 roditelja odnosno 11-ero djece. Problemi su se odnosili na nošenje s agresivnim ispadima pojedine djece s teškoćama i razumijevanja istog, na probleme vezane uz adolescentna obilježja djece sa sniženim intelektualnim funkcioniranjem na dodatne somatske teškoće kod djece s teškoćama te načinima nošenja s takvim stresnim situacijama kod roditelja, kao i na savjetovanje oko postavljanja jasnih granica djeci s teškoćama u razvoju.

U sklopu pružanja ***edukacije i podrške volonterima*** održane su edukacije volontera za provođenje terapije jahanjem te je provedena supervizija volontera. Tijekom projektnog perioda, ukupno je uključeno 10 novih volontera te je za njih održana teoretska i praktična edukacija.

Sudjelovanje korisnika u promotivnim aktivnostima

Aktivnosti promocije su se provodile kontinuirano tijekom trajanja projekta. S javnošću se redovito komuniciralo putem društvenih mreža i gostovanjima na radiju i TV (Radio Sljeme, HR2, Dobro jutro Hrvatska). Udruga je također od rujna 2024. bila aktivna na društvenim mrežama (Fb, Instagram, Tik Tok), najavljujući obilježavanje Mjeseca borbe protiv ovisnosti plesnom predstavom „Bitna je šira slika“ kroz kratke video klipove. U video materijalima, sudjelovali su roditelji djece s TUR te i bivši ovisnici (uz njihov informirani pristanak), na način da su otvoreno svjedočili o najvećim teškoćama u svojem životu te načinima nošenja s istima. Snimljenim materijalom, kao i prezentiranom predstavom, javnosti se šalje poruka da nitko nije samo dijagnoza, simptom ili teškoća, već da su korisnici cjelovite i punovrijedne osobe.

Udruga je obilježila Mjesec borbe protiv ovisnosti 11.12.2024. u Scenoteci Kerekesh Teatra. Tom prilikom je izvedena plesna predstava pod nazivom „Bitna je šira slika“ (u suradnji s plesnim studijem Hip Hop House). Događanje je bilo iznimno posjećeno s oko 270 posjetitelja uz prisustvo predstavnika gradskih vlasti.

Dan otvorenih vrata je održan u lipnju 2024. pod nazivom „Inkluzija sa susjedima“i okupilo je oko 160 posjetitelja. Prezentirano je provođenje terapije jahanjem. Uz pomoć DVD Blato održane

su radionice „Mali vatrogasci“, radionica „Mali policajci“ u suradnji s volonterskim klubom Policijske škole „Josip Jović“; likovne radionice, te je organiziran posjet Aerodromu Lučko.

Udruga je u listopadu 2024. također svoje aktivnosti prezentirala u sklopu CPSA kongresa Udruge studenata farmacije i medicinske biokemije Hrvatske.

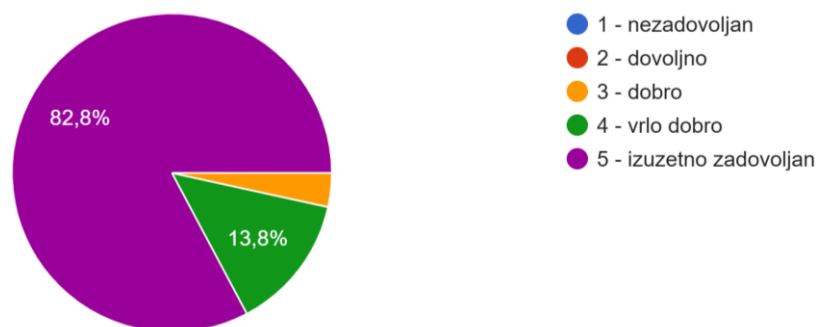
Uključenost volontera

U projekt je bilo uključeno ukupno 31 volonter. Iz intervjua s voditeljicom projekta i pregledom projektne dokumentacije, saznaje se da su uključeni volonteri uglavnom osobe s obrazovanjem u području pomagačkih djelatnosti (psiholozi, socijalni pedagozi, radni terapeuti, socijalni radnici, fizikalni terapeuti i slično), što je u skladu s dugoročnim planom Udruge o povećanju stručne kvalitete rada volontera. Osim toga, i ove godine Udruga bilježi priljev novih volontera, što je primjer dobre prakse po pitanju uključivanja volontera u neposredan rad s korisnicima tijekom provođenja projektnih aktivnosti i ujedno jaka strana ovog projekta.

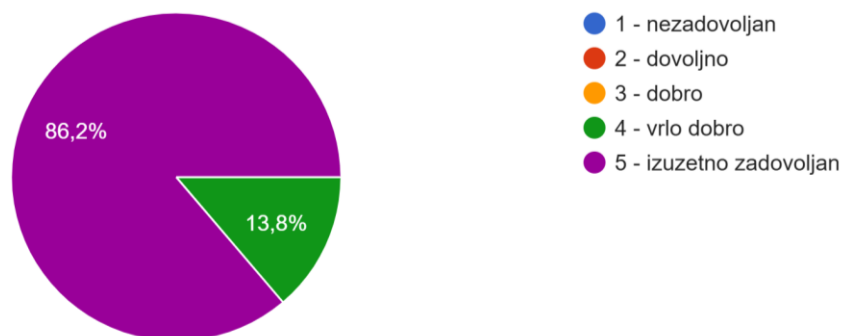
Korisnička evaluacija aktivnosti

Roditelji djece korisnika terapije jahanjem su imali mogućnost podijeliti svoje dojmove vezano uz uključivanje djeteta u aktivnosti projekta, a rezultate Google ankete navodimo u nastavku (Tablica 1., 2. i 3.).

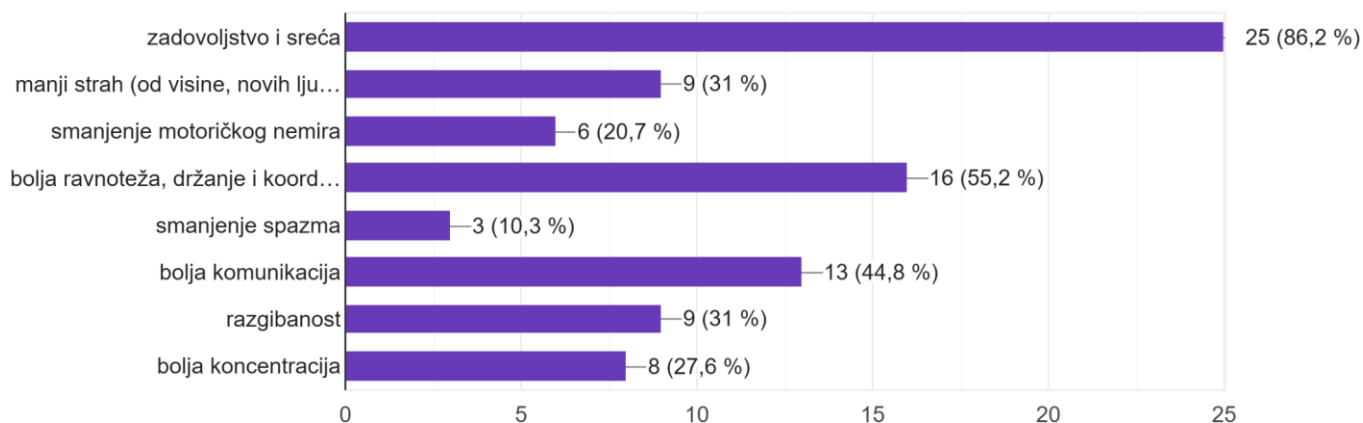
Tablica 1. Procjene korisnika s obzirom na zadovoljstvo programom Udruge (N=29, ocjene 1-5)

Tablica 2. Procjena korisnika s obzirom na osoblje i volontere Udruge (N=29, ocjene 1-5)

Tablica 3. Procjena korisnika s obzirom na dobit koju primjećuju nakon terapije jahanjem kod svog djeteta (N=29)

Što se tiče postignutih promjena koje roditelji primjećuju kod djece uključene u terapiju jahanjem, osim fizioterapijskih ciljeva, većina djece s teškoćama su kroz terapiju jahanjem dobila su primarno podršku na socio-emocionalnom planu razvoja (Tablica 3.) .

Gotovo polovica roditelja (njih 13) uključenih u evaluaciju navodi da su djeca i mladi sudjelovali u kreativnim radionicama čime se može zaključiti da ova i slične aktivnosti socijalizacije odgovaraju stvarnim potrebama korisnika.

Upitani što misle o sudjelovanju bivših ovisnika u aktivnostima Udruge, roditelji odgovaraju:

- Ne znam tko je bivši ovisnik i ne trudim se dijeliti/upoznavati ljude na taj način.
- Svim ljudima koji se odluče promijeniti treba pružiti šansu. Ne znamo koji volonteri su bivši ovisnici, svi su dobri i pristojni.

- *Topli pristup djetetu, ljubaznost, puno rade s djecom tijekom terapije. Uvijek su podrška djetetu. Sve pohvale.*
- *Nemam zamjerki. Izuzetno mi je drago da jedni drugima pomazemo*
- *Djetetu je korisno jer voli razgovarati sa tim osobama a ja nemam predrasude i vjerujem im jer vidim da su odgovorni*
- *Sudjelovanje bivših ovisnika je pohvalno radi ostvarivanja reintegracije u društvo. Svaki dolazak na jahanje je isključivo pozitivno iskustvo.*
- *Uvijek su veseli i strpljivi s djecom*
- *Ugodno druženje, zadovoljstvo, zanimljivi razgovori i međusobna komunikacija*
- *Hvalevrijedna ideja kako osobama pružiti novu priliku za uključivanje u društvo, priliku za novi početak. Naša su iskustva samo riječi hvale za cijelu ekipu!*
- *Mislimo da je dobro i bitno da bivši ovisnici sudjeluju u aktivnostima udruge i u tome ih podržavamo jer svatko zaslužuje novu priliku , njihov izbor istine i borba za novi život za našu djecu znače pomoć i ljubav! Naša iskustva su pozitivna, a vidimo da je i naše dijete sretno i zadovoljno tokom terapija ili na zajedničkim druženjima i radionicama.*
- *Zaslužuju priliku, zaslužuju osjećaj da su ovom društvu važni i vrijedni unatoč krivim odlukama u životu. Prema djeci su svi volonteri brižni. Teško je i znati tko je od njih bivši ovisnik i to uopće nije ni važno.*

Neki od komentara roditelja nalaze se u nastavku:

- *Naše dijete se jako veseli kad treba ići na jahanje i druženju s članovima i volonterima Udruge.*
- *Radite odlične stvari za djecu. Njima odlazak na jahanje puno znači.*
- *Preporučujem svima. Predivno je biti dio te priče.*
- *Hrabro i ustrajno u zajedništvu, zajedno smo jači.*
- *Moje dijete je dijete s poteškoćama u razvoju a na terminima jahanja je moje dijete samo dijete, dijete bez ikakve etikete. Tijekom njegovog odrastanja mali broj ljudi se prema njemu tako odnosio i s toliko veselja. Moje dijete jaše ali ona koja odlazi sa termina puna elana sam ja. Nakon cijelog desetljeća raznoraznih terapija, napokon nešto što ispunjava i usrećuje, nešto što pruža zadovoljstvo jer je dijete sretno i želi ići i iščekuje vikend. Predivno je doći negdje gdje se ne osjećaš kao samo još jedan u nizu. Samo tako nastavite i u budućnosti!*

ZAKLJUČCI I PREPORUKE

Evaluirani projekt ima postavljene *jasne i mjerljive ciljeve*, baziran je na potrebama korisnika i usmjeren ka pozitivnim promjenama te uključuje provedbu aktivnosti u različitim okruženjima. Pritom su izvoditelji aktivnosti, kao i voditelj projekta stručno kompetentni za njegovo provođenje. Projekt koristi *učinkovite metode* rada usklađene s procijenjenim potrebama korisnika. Projektne aktivnosti se kontinuirano *evaluiraju* – od strane korisnika, izvoditelja aktivnosti i vanjskog evaluatora.

Slijedom gore navedenog i prema indikatorima navedenim u projektnom planu, ostvareni su ciljevi projekta, što čini **projekt uspješnim**.

Djeca s teškoćama u razvoju i mlade osobe s invaliditetom kao korisnici ovog projekta imaju kontinuiranu potrebu za rehabilitacijom kako bi se povećalo njihovo zdravlje, funkcionalna sposobnost i kvaliteta života. Pružanje cjelovitih usluga, koje uključuju tjelesnu rehabilitaciju, ali i priliku za jačanje socijalne mreže i dobivanje psihološke podrške pokazale su se kao one koje rezultiraju s najviše dobrobiti za korisnike.

Projekt odlikuje jedinstven pristup pružanja podrške jedne ranjive skupine drugoj. Naime, rehabilitirani ovisnici pomažu volonterima u provođenju terapije jahanjem za djecu s teškoćama i osobe s invaliditetom, a osobe s invaliditetom pomažu u resocijalizaciji ovisnika kroz to što im pružaju priliku za uspostavljanje novih međuljudskih odnosa. S jedne strane, tako se poboljšavaju potencijalne psihofizičke sposobnosti djece s teškoćama i osoba s invaliditetom, a s druge strane se utječe na formiranje novih ili reorganiziranje dotadašnjih vrijednosnih sustava kod pojedinaca, u kontekstu procesa destigmatizacije obiju ranjivih skupine. Komentari korisnika iz provedene kvalitativne analize govore u prilog tome da takav pristup pozitivno vrednuju ne samo članovi tima i izvoditelji aktivnosti, već i sami korisnici.

Važno je istaknuti da projektni tim Udruge aktivno uključuje same korisnike u vrednovanje projektnih aktivnosti, na taj način procjenjujući i osluškujući njihove potrebe te su aktivnosti planirane u skladu s dobivenim kvalitativnim pokazateljima, odnosno povezane su sa stvarnim potrebama korisnika.

Jedan od glavnih pokazatelja stabilnosti rada Udruge i nastavka projektnih aktivnosti su kontinuirani angažman uključenih stručnjaka i čvrsta mreža velikog broja volontera koji sudjeluju u radu udruge što potvrđuje i nekoliko tisuća odrađenih volonterskih sati.

Udruga „Jedni za druge“ nastavlja suradnju s drugim organizacijama civilnog društva i/ili javnim ustanovama kao što su Centar za psihološko savjetovanje, edukaciju i istraživanje „Sirius“ i MNK Futsal Dinamo. Takva suradnja omogućila je raznovrsniju ponudu aktivnosti korisnicima i time kvalitetniju realizaciju projektnih aktivnosti i ciljeva.

U planiranju budućih projekata predlaže se i dalje uključivati druge dionike - tijela, ustanove i organizacije koje bave unaprjeđenjem kvalitete rehabilitacijskog procesa djece s teškoćama u razvoju i osoba s invaliditetom s ciljem širenja rezultata projekta i primjera dobre prakse među stručnom javnosti.